EUROOPA KOMISJON

Brüssel, 20.7.2010
KOM(2010) 372 lõplik

2010/0220 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU MÄÄRUS

konkurentsivõimetute söekaevanduste sulgemise soodustamiseks antava riigiabi kohta

{SEK(2010) 850}
{SEK(2010) 851}

SELETUSKIRI

1. Ettepaneku taust

ELi kivisöetööstusele antavat riigiabi reguleeritakse sektorispetsiifilise õigusaktiga, milleks on nõukogu 23. juuli 2002. aasta määrus (EÜ) nr 1407/2002, mis käsitleb söetööstusele antavat riigiabi[1] (edaspidi „söemäärus”).

Söemäärus aegub 31. detsembril 2010. Sellise uue õigusraamistiku puudumisel, mille raames lubatakse söetööstusele anda teatavat spetsiifilist riigiabi, võivad liikmesriigid anda abi üksnes piires, mis on ette nähtud kõigi valdkondade suhtes kohandatavate üldiste riigiabi eeskirjadega.

Võrreldes söemäärusega vähendavad üldised riigiabi eeskirjad söetööstusele riigiabi andmise võimalusi märkimisväärselt, eelkõige seoses tootmisabiga, kuid mitte ainult. Võrreldes praeguste ja prognoositavate hindadega maailmaturul on aga mõne liikmesriigi tootmiskulud väga kõrged ja seetõttu on nende söetootmine majanduslikult konkurentsivõimetu praegu ja tõenäoliselt ka tulevikus.

Subsideeritud söel on ELi tasandi energiavarustuse kindlusele vaid marginaalne mõju (ehkki üksikute liikmesriikide tasandil on olukord erinev). Subsideeritud söe väike osakaal ELi üldises koguenergias piirab oluliselt selliste toetuste võimet kompenseerida varustushäireid kas söe või siis ka teiste energiaallikate puhul. Subsideeritud söest toodetakse vaid 5,1 % ELi elektrienergiast. Võttes arvesse ainult tootmiskahjumi hüvitamiseks antavat abi, väheneb see näitaja 1,4 %ni (isegi kui liikmesriigiti võib see näitaja olla suurem).

Kuid kuna söemääruse kehtivuse lõppemine sunnib mõnd liikmesriiki oma söekaevandusi sulgema, peavad liikmesriigid toime tulema sotsiaalsete ja piirkondlike tagajärgedega. Võttes arvesse söekaevanduste piirkondlikku kontsentratsiooni (nt Ruhrgebiet Saksamaal, Hispaania loodeosa, Jiu org Rumeenias), võib kaevanduste üheaegse sulgemise sotsiaalmõju olla märkimisväärne. Võttes arvesse töökohti seonduvates harudes, võib kaalul olla kuni 100 000 töökohta. Kaevanduste kiire sulgemine, mis võib aset leida pärast toetuste andmise ootamatut lõppemist, koormaks piirkondlikud tööjõuturud üle koondatud kaevandustöötajatega, kes ei leia piisavalt kiiresti uut tööd teistes tööstusharudes, sattudes nii pikaajalise töötuse ohtu.

Olulised on ka keskkonnakaalutlused, kuna keskkonna taastamine nõuab mitmeid meetmeid, näiteks tuleb kaevandusest eemaldada seadmed, kaevandus korrastada, tegeleda maa-aluse julgestusega, eemaldada reovesi jne. Kui ettevõte jätkab kaevandamist või muud majandustegevust, võib riiklik rahastamine kujutada endast riigiabi ja kui ettevõte peaks kandma need kulud ise, võivad ohtu sattuda ettevõtte muud tegevusvaldkonnad.

Käesoleva ettepaneku eesmärk on anda liikmesriikidele õigusraamistik, mis lubab neil tõhusamalt tegeleda kaevanduste sulgemise võimalike negatiivsete mõjudega, mis võivad järgneda riigiabi andmise lõpetamisele, eelkõige nende mõjude sotsiaalsete ja keskkonnaaspektidega, minimeerides samas konkurentsimoonutusi siseturul.

[1] EÜT L 205, 2.8.2002, lk 1.

2. Avalik arutelu

Komisjon korraldas ajavahemikul 13.5–15.7.2009 avaliku Interneti-põhise arutelu. Sel eesmärgil avaldasid komisjoni talitused oma Interneti veebisaidil aruteludokumendi, milles kirjeldati kõnealust probleemi, poliitilisi eesmärke ja erinevaid poliitikavalikuid, mida sidusrühmi kutsuti üles kommenteerima. Lisaks konsulteeriti 4. juunil 2009 toimunud täiskogu istungil **kaevandustööstuse** valdkondliku sotsiaaldialoogi komiteega.

Komisjonile esitati 60 märkust.

Söe- ja kaevandusseadmete tööstuse sotsiaalpartnerid pooldavad üldiselt praegu söemäärusega lubatud riigiabi kategooriate lubamise jätkamist. Nad nõuavad vähemalt uut tegevuse vähendamiseks antavat riigiabi käsitlevat ELi korda ning abi kaevanduste sulgemiseks ja varasemast tegevusest tulenevate kohustuste katmiseks.

Seevastu keskkonnaorganisatsioonid ei poolda söesektori uut sektorispetsiifilist riigiabi korda. Nad väidavad, et söetööstusele antaval riigiabil on negatiivne mõju energiatootmisele puhastest, jätkusuutlikest ja taastuvatest energiaallikatest ning riigiabi ei aita kaasa suuremale energiatõhususele ega energia säästmisele. Nad väidavad, et taastuvenergiasektoris oleks võimalik luua rohkem töökohti, kui söesektoris kaoks.

Suurem osa sütt tootvate liikmesriikide valitsustest pooldab kas kehtiva söemääruse kehtivuse pikendamist või uut määrust, mille raames säilitatakse vähemalt osa praegu kehtivatest riigiabi meetmetest. Mõni sütt tootev liikmesriik nii suurt muret ei väljendanud, kas seetõttu, et ta juba enam ei anna riigiabi või seetõttu, et ta on seisukohal, et oma söetööstuse toetamiseks piisab üldistest riigiabi eeskirjadest.

3. Mõjuhinnang

Euroopa Komisjon hindas erinevaid poliitikavalikuid, mille raames käsitletakse kaevanduste sulgemise võimalikke negatiivseid mõjusid, mis võivad järgneda riigiabi andmise lõpetamisele, eelkõige nende mõjude sotsiaalseid ja keskkonnaaspekte.

Valik 1: miinimumprogramm

Miinimumprogrammi puhul ei esitaks komisjon söemääruse kehtivuse lõppemise järel kohaldatavat uut sektorispetsiifilist õigusakti. Kivisöetööstuse suhtes kohaldataks alates 2011. aastast vaid üldisi riigiabi eeskirju.

Valik 2: komisjoni suunised

2. valiku raames võtaks komisjon vastu Euroopa Liidu toimimise lepingu („ELi toimimise leping”) artikli 107 lõike 3 punkti c kohased suunised, mis sarnaneksid laevaehitus- ja terasesektorites võetud suunistega ning lubaksid liikmesriikidel anda abi, mis on piiratud abiga, mis katab söekaevandamisettevõtete maksed kaevanduste sulgemise tõttu koondatavatele ja ennetähtaegselt pensionile jäävatele töötajatele, selliste töötajate nõustamise kulud ning ametialase ümberõppe kulud. Selle raames võib katta ka kulusid, mis on seotud kehtivate (kõige rohkem kuuekuuliste) lepingute lõpetamisega või nende katkestamisega, olenevalt sellest, kumb kulu on väiksem. Lisaks võib suuniste raames katta kulusid, mis on kantud seoses kaevanduste avariipuhastamise ja keskkonna taastamisega, samas ei ole võimalik katta (mõnikord märkimisväärseid) summasid, mis kuluvad maa-aluse keskkonna

taastamisele, kuna selliste meetmete ulatus ja kestus (mis võib mõnikord olla isegi lõpmatu) ületaks ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punktiga c lubatu.

Valik 3: nõukogu määrus, millega lubatakse anda ajaliselt piiratud tegevusabi (sulgemisabi)

3. valiku raames esitaks komisjon ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punktil e põhineva nõukogu määruse ettepaneku. Määrusega lubataks liikmesriikidel anda järkjärguliselt kahanevat tegevusabi, et katta praegune tootmiskahjum. See peab kaasnema tegevuse nõuetekohase lõpetamisega konkreetse kaevanduste sulgemise kava kontekstis (puudutades seega üksnes juba olemasolevaid kaevandusi). See kujutaks endast tegevusabi andmise järkjärgulist lõpetamist kõige rohkem kümne aasta jooksul.

Valik 4: nõukogu määrus, millega lubatakse anda abi erakorraliste kulude katmiseks (varasemast tegevusest tulenevad sotsiaal- ja keskkonnakohustused)

4. valiku raames esitaks komisjon ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punktil e põhineva nõukogu määruse ettepaneku. Sellise määrusega lubataks liikmesriikidel anda abi söekaevanduste sulgemisega seonduvate sotsiaal- ja keskkonnakulude katmiseks. Sellisteks kuludeks on näiteks sotsiaaltoetused ja endistes söekaevandustes keskkonna taastamisega seotud kulud vastavalt kehtiva söemääruse lisas määratletule.

Valik 5: 3. ja 4. valiku kombinatsioon

5. valiku raames esitaks komisjon ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punktil e põhineva nõukogu määruse ettepaneku, millega lubataks liikmesriikidel anda nii sulgemisabi (nagu on kirjeldatud 3. valikus) kui ka erakorraliste kulude katmiseks antavat abi (nagu on kirjeldatud 4. valikus).

Valik 6: kehtiva söemääruse kehtivuse pikendamine kümne aasta võrra

6. valiku raames esitaks komisjon nõukogule ettepaneku pikendada nõukogu määruse 1407/2002 kehtivust praegusel kujul veel kümne aasta võrra, st 2020. aasta lõpuni. See valik erineks 5. valikust selles, et kaotataks tingimuslikkus seoses kaevanduste sulgemise ja investeerimisabi andmise võimalusega.

Erinevaid valikuid on võrreldud eeldusel, et asjaomased liikmesriigid tõepoolest annavad abi, mis on vastavatel tingimustel lubatud. Sektorispetsiifiliste riigiabi eeskirjadega nähakse ette üksnes riigiabi andmise võimalus, mitte kohustus; mõjuhinnanguga ei ole võimalik ennustada otsuseid, mida liikmesriigid seoses riigiabiga langetavad.

Majanduslikust vaatepunktist näib 2. valik miinimumprogrammiga võrreldunа eelistatum, kuna sellega leevendataks otsest majanduslikku mõju kõige rohkem mõjutatud piirkondadele ja tööstusharudele. Ühtlasi on see valik eelistatum 3.–5. valikust, kuna selle valiku mõju konkurentsile on minimaalne.

Sotsiaalsest vaatepunktist saavutatakse miinimumprogrammiga võrreldunа parim tulemus 5. valikuga. Kaevanduste järkjärgulise sulgemise, mis võimaldab maksimeerida ennetähtaegselt pensionile jäämise võimalusi ning nõustamise ja ümberõppe näol täiendava abi kombineerimine vähendab mõjutatud piirkondades tõhusalt kaevanduste sulgemise negatiivset sotsiaalmõju. Ehkki selle valikuga ei toetata alaliste töökohtade loomist, käsitletakse selle raames vahetult seda probleemi, et kaevanduste sulgemise sotsiaalmõju on geograafiliselt kontsentreerunud vähestesse piirkondadesse.

Keskkonna seisukohast on olukord üsna ebakindel. Ehkki kaevanduste vahetu keskkond saaks kaevandamise kohesest või peaaegu kohesest lõpetamisest (1., 2. ja 4. valik) loomulikult kasu, on pilt seoses üleilmsete kasvuhoonegaaside heidetega ebaselge (võttes arvesse elektritootjate poolt söe põletamisest tekkivaid heiteid). Selline ebaselgus tuleneb omamaise söe imporditud söega asendatavuse kõrgest määrast. Ehkki asendamine ei toimuks sajaprotsendiliselt, sõltuksid poliitikavalikute erinevused liikmesriikide poliitika erisustest muudele energiaallikatele ülemineku toetamisel. Samuti tuleb seoses kohaliku mõjuga arvesse võtta, et 5. valikuga tagatakse endistes kaevandustes keskkonna taastamise rahastamine ja et kaevanduste järkjärgulise sulgemisega on võimalik paremini arvesse võtta ettevalmistusi, mida on vaja teha tükk aega enne sulgemist.

Mõjuhinnangust järeldub, et ei ole võimalik eelistada üht konkreetset poliitilist valikut. 2. ja 5. valik eristuvad kui sobivaimad võimalused poliitilise eesmärgi saavutamiseks, milleks on puhverdada kaevanduste sulgemise mõju, võttes samal ajal arvesse artikli 107 lõike 3 punktiga c ja artikli 107 lõike 3 punktiga e kehtestatud erinevaid õiguslikke piiranguid, eelkõige seda, et esimesena nimetatud raames ei saa anda tegevusabi.

Lihtsalt kehtiva söemääruse kehtivuse pikendamise osas (6. valik) on eelnev kogemus kõnealuse määrusega näidanud, et määrusega kehtestatud tingimuste kahanevus ja kaasnevad tingimused on liiga nõrgad, et tagada söetööstuse tulemuslik ümberkorraldamine. Vastupidi, liikmesriigid võivad kõrvale kalduda poliitilisest eesmärgist, lihtsalt jätkates tootmisabi andmist konkurentsivõimetutele kaevandustele, võtmata konkreetset kohustust need sulgeda. Siit tuleneb, et samad kaevandusettevõtted võivad endiselt olla konkurentsivõimetud ka kümne aasta pärast, kui saabub määruse uus kehtivuse lõppemise tähtaeg. Fundamentaalset probleemi – konkurentsivõimetust – ei lahendataks, selle lahendamist lükataks lihtsalt edasi.

Mõjuhinnangu tulemuste põhjal otsustas komisjon esitada 5. valikul põhineva uue nõukogu määruse ettepaneku. Kaevanduste sulgemisel on tõepoolest suur sotsiaalmõju, mis kontsentreerub üksikutesse ELi piirkondadesse. Seepärast tuleb ette näha piisav üleminekuperiood, mille jooksul tuleb nõuetekohase ja järkjärgulise tegevuse lõpetamise tagamiseks anda tegevusabi. Allpool esitatud õiguslikel kaalutlustel on sellist eesmärki võimalik saavutada vaid artikli 107 lõike 3 punktil e põhineva nõukogu määrusega. Majandus- ja finantskriisist taastumise kontekstis ning võttes arvesse komisjoni poolt deklareeritud suuremat tähelepanu Euroopa poliitika sotsiaalsele mõõtmele, aitab lisanduv õigusakt, mis võimaldab liikmesriikidel leevendada kaevanduste sulgemise sotsiaal- ja piirkondlikku mõju, toetada Euroopa piirkondade sotsiaalse sidususe parandamist.

4. Ettepaneku õiguslik külg

Kui ELi toimimise lepingus ei ole sätestatud teisiti, on vastavalt lepingu artikli 107 lõikele 1 igasugune liikmesriigi poolt või riigi ressurssidest ükskõik missugusel kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist, siseturuga kokkusobimatu niivõrd, kuivõrd see kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust.

ELi toimimise lepingu artikli 107 lõikes 2 on sätestatud, et teatav abi sobib siseturuga kokku automaatselt. ELi toimimise lepingu artikli 107 lõikes 3 on nimekiri abist, mille komisjon võib deklareerida siseturuga kokkusobivaks. Erilist huvi pakub artikli 107 lõike 3 punkt c, milles on sätestatud erandid abi puhul teatud majanduspiirkondade arengu soodustamiseks, kui niisugune abi ei mõjuta ebasoovitavalt kaubandustingimusi määral, mis oleks vastuolus ELi huvidega.

Artikli 107 lõike 3 punktis e on sätestatud, et siseturuga kokkusobiva muud liiki abi võib komisjoni ettepaneku põhjal kindlaks määrata nõukogu otsusega, mis on vastu võetud kvalifitseeritud häälteenamusega.

Komisjon prognoosib, et käesolevas ettepanekus käsitletud liiki riigiabi, eriti kui see kujutab endast suuremahulist ja pikaajalist tegevusabi, läheb kaugemale ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punktiga c ettenähtud võimalustest. Seetõttu teeb komisjon nõukogule ettepaneku kasutada artikli 107 lõike 3 punkti e, et kindlaks määrata kivisöesektoris antava riigiabi liigid, mille komisjon võib deklareerida siseturuga kokkusobivaks.

5. Mõju eelarvele

Ettepanek ei mõjuta ühenduse eelarvet.

6. Ettepaneku üksikasjalik selgitus

Komisjon teeb ettepaneku sektorispetsiifilise riigiabi korra kohta, mida tuleb pidada üleminekukorraks teel söetööstuses üldiste riigiabi eeskirjade täieliku kohaldamise suunas.

Lisaks võimalustele, mida pakuvad üldised riigiabi eeskirjad, pakub ettepanek võimalust pidada kivisöetööstusele antavat kaht liiki abi kokkusobivaks siseturuga. Nendeks liikideks on sulgemisabi ja erakorraliste kulude katmiseks antav abi.

Sulgemisabi

Sulgemisabi on tegevusabi, mille eesmärk on katta kavakohaselt suletavate tootmisüksuste praegune tootmiskahjum. See võimaldab sulgeda konkurentsivõimetud söekaevandused järk-järgult.

Seda liiki abi võib söekaevandustele anda üksnes lõpliku sulgemiskava kontekstis. Seetõttu on abi suurus kahanev ning juhul, kui kõnealust kaevandust ei suleta, tuleb abi tagasi nõuda. Seda liiki abi võib anda üksnes tootmisüksustele, mis tegutsesid juba enne komisjoni ettepanekut.

Esialgsetel aruteludel asjaomaste liikmesriikidega on ilmnenud, et ootamatute sündmuste tõttu võib olla vaja toetuse suurust teineteisele järgnevate aastate vahel ajutiselt stabiliseerida või suurendada, et söekaevandus saaks oma tegevust jätkata kavandatava sulgemispäevani. Seetõttu otsustas komisjon ühest mõjuhinnangu aruande 5. valikus kirjeldatud elemendist pisut kõrvale kalduda: säilitades märkimisväärse kahanevuse tagamise üldkohustuse, esitab komisjon ettepaneku kehtestada kahanevuse määr viieteist kuu kaupa (ühe aasta asemel). Komisjon teeb ettepaneku kehtestada kahanevuse määr minimaalselt 33% teineteisele järgnevate viieteistkuuliste ajavahemike kohta ja sulgemiskava maksimaalseks kestuseks neli aastat.

Ettepanek sisaldab ka kaitsemeetmeid ülekompenseerimise vältimiseks ning energiaturgude võimalike konkurentsimoonutuste piiramiseks.

Abi erandlike kulude katmiseks

Seda liiki abi eesmärk on katta kulud, mis ei ole seotud käsiloleva tootmisega ja mis tekivad kaevanduste sulgemisest, näiteks niinimetatud varasemast tegevusest tulenevad sotsiaal- ja

keskkonnakohustused. Kavandatava määruse lisas on esitatud ammendav nimekiri kaetavatest kulukategooriatest.

Menetlused

Ettepanek sisaldab menetlussätteid, mis on väga sarnased nõukogu määruse (EÜ) nr 1407/2002 omadele ja milles peamiselt täpsustatakse, kuidas tuleb komisjoni sellisest abist teavitada, et viimati nimetatul oleks võimalik abi enne loa andmise kaalumist põhjalikult hinnata.

2010/0220 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) nr …/…

konkurentsivõimetute söekaevanduste sulgemise soodustamiseks antava riigiabi kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 107 lõike 3 punkti e,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu riikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust[2],

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust[3],

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust[4]

ning arvestades järgmist:

(1) Nõukogu 23. juuli 2002. aasta määruse (EÜ) nr 1407/2002,[5] mis käsitleb söetööstusele antavat riigiabi, kehtivus lõpeb 31. detsembril 2010.

(2) Subsideeritud söe väike osa üldises koguenergias ei õigusta enam sellise toetuse säilitamist eesmärgiga tagada energiavarustuskindlus ELi tasandil.

(3) ELi poliitika ergutada energia tootmisel taastuvate ja madala süsinikusisaldusega fossiilkütuste kasutamist ei õigusta konkurentsivõimetute söekaevanduste lõputut toetamist. Seetõttu ei tuleks määrusega (EÜ) nr 1407/2002 lubatud abiliikide võimaldamist lõputult jätkata.

(4) Sektorispetsiifiliste riigiabi eeskirjade puudumisel kohaldatakse söe suhtes aga üksnes üldisi riigiabi eeskirju. Sellises kontekstis ei pruugi konkurentsivõimetud söekaevandused, millele praegu antakse määruse (EÜ) nr 1407/2002 kohast abi, olla abikõlblikud ja nad võivad olla sunnitud end sulgema.

(5) Ilma et see piiraks üldiste riigiabi eeskirjade kohaldamist, peaks liikmesriikidel olema võimalik võtta meetmeid, millega leevendada kõnealuste kaevanduste sulgemise sotsiaalseid ja piirkondlikke tagajärgi, see tähendab nende tegevus nõuetekohaselt

---

2 ELT C […], […], lk […].
3 ELT C […], […], lk […].
4 ELT C […], […], lk […].
5 EÜT L 205, 2.08.2002, lk 1.

lõpetada kaevanduste pöördumatu sulgemise kava kontekstis ja/või rahastada erakorralisi kulusid, eelkõige varasemast tegevusest tulenevaid kohustusi.

(6) Käesolev määrus märgib söesektori üleminekut sektorispetsiifilistelt eeskirjadelt kõigis sektorites kohaldatavatele üldistele riigiabi eeskirjadele.

(7) Selleks et viia siseturul miinimumini abist tulenevaid konkurentsimoonutusi, peaks selline abi olema kahanev ja rangelt piirduma tootmisüksustega, mida kavatsetakse sulgeda pöördumatult.

(8) Söele antava abi negatiivse keskkonnamõju leevendamiseks peaksid liikmesriigid esitama kava, mis sisaldab asjakohaseid meetmeid näiteks energiatõhususe, taastuvenergia või süsinikdioksiidi kogumise ja säilitamise valdkonnas.

(9) Peale selle peaks ettevõtjatel olema õigus saada abi selliste kulutuste katteks, mis kooskõlas tavapäraste raamatupidamispõhimõtetega ei mõjuta tootmiskulusid otseselt. Kõnealune abi on ette nähtud selliste erakorraliste kulude katteks, mis kaasnevad nende tootmisüksuste sulgemisega. Selleks et vältida olukorda, kus kõnealusest abist saavad põhjendamatut kasu ettevõtted, kes sulgevad vaid osa oma kaevandustest, peaksid asjaomased ettevõtted pidama kõigi oma tootmisüksuste kohta eraldi raamatupidamisarvestust.

(10) Selle ülesande täitmisel peaks Euroopa Komisjon tagama normaalsete konkurentsitingimuste loomise, säilitamise ja järgimise. Eelkõige elektriturgu silmas pidades ei tohiks söetööstusele antav abi mõjutada elektritootjatele kättesaadavat primaarenergia allikate valikut. Seetõttu peaksid lepinguosalised söehindades ja -kogustes vabalt kokku leppima, võttes arvesse maailmaturul valitsevaid tingimusi.

(11) Käesoleva määruse kohaldamine ei välista, et söetööstusele antava abi võib lugeda siseturuga kokkusobivaks muudel alustel.

(12) Komisjon peaks käesoleva määruse alusel teavitatud meetmeid hindama ja otsuseid vastu võtma kooskõlas nõuetega, mis on sätestatud nõukogu 22. märtsi 1999. aasta määruses (EÜ) nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ asutamislepingu artikli 93 kohaldamiseks[6],

[6] EÜT L 83, 27.3.1999, lk 1.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I JAOTIS

SISSEJUHATAVAD SÄTTED

Artikkel 1

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „süsi” – kõrge kvaliteediklassi, keskmise kvaliteediklassi ja madala kvaliteediklassi A ja B kategooria süsi Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Euroopa Majanduskomisjoni koostatud rahvusvahelise söekodifitseerimissüsteemi tähenduses[7];

b): „sulgemine” – söe tootmise ja müügi püsiv lõpetamine;

c) „sulgemiskava” – liikmesriigi koostatud tegevuskava, milles nähakse ette meetmed söetootmisüksuste lõplikuks sulgemiseks;

d) „söetootmisüksus” – maa all ja maa peal asuvad söetootmisettevõtted ja seotud rajatised, mis suudavad toota toorsütt ettevõtte teistest osadest sõltumatult;

e) „tootmisaasta” – kalendriaasta või muu kaheteistkümnekuuline ajavahemik, mis võetakse söetööstuses lepingu aluseks;

f) „tootmiskulud” – käsiloleva tootmisega seotud kogukulud, sealhulgas kulud, mis on seotud järgnevaga: kaevandamistööd, söe rikastamine, eelkõige selle märgrikastamine, tüki suuruse järgi sortideks jaotamine ja aheraine eraldamine kaevisest ning sihtkohta transportimine, tavaline kulum ja turu intressimääradel põhinevad laenukapitali intressimaksed;

g) „praegune tootmiskahjum” – positiivne vahe söetootmiskulude ning sihtkohta tarnimisel kehtiva müügihinna vahel, mille lepinguosalised on vabalt kokku leppinud maailmaturul valitsevaid tingimusi arvestades;

h) „kivisöe import” – kolmandatest riikidest pärinevate elektri tootmiseks või liikmesriigi koksiahjude varustamiseks ette nähtud kivisöetoodete vedu ühenduse tolliterritooriumile muul eesmärgil kui transiidiks.

---

[7] Keskmise kvaliteediklassi ja kõrge kvaliteediklassi söe rahvusvaheline kodifitseerimissüsteem (1998). Kihtvarapaigas asuva söe rahvusvaheline klassifikatsioon (1998) ning madala kvaliteediklassi söe rahvusvaheline kodifitseerimissüsteem (1999).

II JAOTIS

ABI KOKKUSOBIVUS

Artikkel 2

Põhimõte

1. Konkurentsivõimetute kaevanduste kindla sulgemise kontekstis võib söetööstusele antava abi lugeda siseturu nõuetekohase toimimisega kokkusobivaks juhul, kui see on kooskõlas käesoleva määrusega.

2. Abi hõlmab ainult kulusid, mis on seotud söe kasutamisega elektritootmisel, soojuse ja elektrienergia koostootmisel, koksitootmisel ning terasetööstuses kasutatavate kõrgahjude kütmisel, kui selline kasutamine toimub ELis.

Artikkel 3

Sulgemisabi

1. Ettevõtjale antava abi, mis on mõeldud söetootmisüksuste käsiloleva tootmisega seotud kadude katmiseks, võib lugeda siseturuga kokkusobivaks ainult juhul, kui see vastab järgmistele tingimustele:

a) asjaomaste tootmisüksuste tegevus peab moodustama osa sulgemiskavast, mille tähtpäev on hiljemalt 1. oktoober 2014;

b): asjaomased tootmisüksused tuleb sulgemiskava kohaselt lõplikult sulgeda;

c) abisumma ei tohi ületada vahet ühe tootmisaasta prognoositavate tootmiskulude ja prognoositava tulu vahel; tegelikult makstavat abi peab igal aastal korrigeerima tegelikest kuludest ja tuludest lähtuvalt hiljemalt abi andmise aastale järgneva tootmisaasta lõpuks;

d) söeekvivalendi tonni kohta makstav abi ei tohi viia selleni, et ELi söe hinnad langevad kolmandatest riikidest pärineva sarnase kvaliteediga söe tarnehindadest madalamale;

e) asjaomased tootmisüksused töötasid seisuga 31. detsember 2009;

f) liikmesriigi poolt ettevõttele antava sulgemisabi kogusumma peab kahanema, kusjuures kahanemine teineteisele järgnevate viieteistkuuliste ajavahemike kohta ei või olla väiksem kui 33 % sulgemiskava esimesel viieteistkuulisel ajavahemikul antud abist;

g) liikmesriigi söetööstusele antava sulgemisabi kogusumma ei tohi ühelgi 2010. aastale järgneval aastal ületada määruse (EÜ) nr 1407/2002 artiklite 4 ja 5 kohaselt

2010. aastaks asjaomase liikmesriigi poolt antud ja komisjoni poolt heakskiidetud abi summat.

h) liikmesriik peab esitama kava selliste meetmete võtmiseks, mille eesmärk on leevendada söe kasutamise keskkonnamõju, näiteks energiatõhususe, taastuvenergia või süsinikdioksiidi kogumise ja säilitamise valdkonnas. Kõnealusesse kavasse selliste meetmete lisamine, mis kujutavad endast riigiabi artikli 107 lõike 1 tähenduses, ei piira liikmesriigi suhtes kohaldatavat teatamis- ja ooteaja kohustust, mis tuleneb sellistele meetmetele ELi toimimise lepingu artikli 108 lõikest 3 ega kõnealuste meetmete siseturuga kooskõlas olemise nõuet.

2. Kui lõike 1 kohaselt abi saavaid tootmisüksusi komisjoni poolt sulgemiskavas heakskiidetud kuupäeval ei suleta, tagastab asjaomane liikmesriik kogu sulgemiskavaga hõlmatud ajavahemiku eest antud abi.

Artikkel 4

Abi erandlike kulude katmiseks

1. Riigiabi, mida antakse söetootmisega tegelevatele või tegelnud ettevõtjatele selliste söetootmisüksuste sulgemisega kaasnevate kulude katteks, mis ei ole seotud käsiloleva tootmisega, võib lugeda siseturuga kokkusobivaks, kui makstav abisumma ei ületa kõnealuseid kulusid. Sellisest abist võib katta:

a) ainult selliste ettevõtete kulud, kes sulgevad või on sulgenud tootmisüksusi, sealhulgas ettevõtted, kellele antakse sulgemisabi;

b): mitme ettevõtja kantavad kulud.

2. Lõike 1 kohaselt kaetavate kulude kategooriad on määratletud lisas. Lõiget 1 ei kohaldata kulude suhtes, mis tekivad keskkonnaeeskirjade täitmata jätmisest.

Artikkel 5

Kumuleerumine

1. Käesoleva määruse kohaselt lubatava abi maksimumsummat kohaldatakse sõltumata sellest, kas abi rahastatakse täielikult riigi vahenditest või osaliselt ELi poolt.

2. Käesoleva määruse kohaselt lubatavat abi ei või ühendada muu ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses riigiabiga ega muul kujul ühendusepoolse rahastamisega samade abikõlblike kulude eest, kui sellise kumuleerumise tulemusena oleks abisumma suurem kui käesoleva määrusega lubatu.

Artikkel 6

Raamatupidamise lahusus

Ettevõtjad esitavad kogu saadud abi kasumiaruandes käibest eristuva eraldiseisva tuluartiklina. Käesoleva määruse kohast abi saavad ettevõtted peavad täpset ja eraldi raamatupidamisarvestust kõigi oma tootmisüksuste ja söekaevandamisega mitteseotud muu majandustegevuse kohta. Vahendeid hallatakse nii, et neid ei oleks võimalik üle kanda teistele tootmisüksustele, mis ei kuulu sulgemiskava alla ega sama ettevõtte muule majandustegevusele.

III JAOTIS

MENETLUSED

Artikkel 7

Liikmesriikide esitatav teave

1. Lisaks nõukogu 22. märtsi 1999. aasta määrusele (EÜ) nr 659/1999 (millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ asutamislepingu artikli 93 kohaldamiseks)[8] kohaldatakse käesolevas määruses nimetatud abi suhtes lõigetes 2–6 sätestatud erieeskirju.

2. Liikmesriigid, kes kavatsevad anda artiklis 4 nimetatud sulgemisabi, esitavad komisjonile asjaomaste tootmisüksuste sulgemiskava. Kava sisaldab vähemalt järgnevat:

a) andmed tootmisüksuste kohta;

b): iga tootmisüksuse tegelikud või prognoositavad tootmiskulud tootmisaasta kohta;

c) sulgemiskavasse kuuluvate tootmisüksuste prognoositav söetoodang ühe tootmisaasta kohta;

d) sulgemiseks antav hinnanguline abisumma ühe tootmisaasta kohta.

3. Liikmesriigid teavitavad komisjoni kõigist sulgemiskava muudatustest.

4. Liikmesriigid teatavad igasugusest abist, mida nad kavatsevad tootmisaasta jooksul söetööstusele käesoleva määruse kohaselt anda. Nad esitavad komisjonile kõik prognoositavate tootmiskulude arvutamiseks vajalikud andmed ning teabe nende andmete seotuse kohta komisjonile lõike 2 kohaselt teatatud sulgemiskavadega.

5. Liikmesriigid teatavad komisjonile tootmisaastal tegelikult makstud abi summa ja selle arvutuse hiljemalt kuus kuud pärast asjaomase aasta lõppu. Kui käimasoleva tootmisaasta jooksul algselt tasutud summasid korrigeeritakse, teatavad liikmesriigid sellest komisjonile enne järgneva tootmisaasta lõppu.

[8] EÜT L 83, 27.3.1999, lk 1.

6. Artiklite 4 ja 5 kohaselt abist ning komisjonile tegelikult väljamakstud abist teatades esitavad liikmesriigid kogu vajaliku teabe, mille põhjal komisjonil on võimalik kontrollida käesoleva määruse sätetest kinnipidamist.

IV JAOTIS

LÕPPSÄTTED

Artikkel 8

Rakendusmeetmed

Komisjon võtab kõik käesoleva määruse rakendamiseks vajalikud meetmed. Ta võib moodustada artiklis 7 nimetatud teabe edastamiseks ühise raamistiku.

Artikkel 9

Jõustumine

1. Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*. Määrust kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2011.

2. Käesolev määrus kehtib kuni 31. detsembrini 2026.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, […]

Nõukogu nimel
eesistuja
[…]

LISA

Artiklis 4 nimetatud kulude määratlus

1. Ainult selliste ettevõtjate kulud ja kulude reservid, kes sulgevad tootmisüksusi

Üksnes järgnevad kulukategooriad ja ainult siis, kui need tulenevad söetootmisüksuste sulgemisest:

a) enne vanaduspensioniikka jõudmist pensionile jäänud töötajate sotsiaaltoetuste maksmisega seotud kulud;

b) muud erakorralised kulud, mis on seotud töökoha kaotanud töötajatega;

c) riikliku süsteemi välised pensionid ja toetused töötajatele, kes kaotavad töökoha, ning töötajatele, kellel on õigus selliseid makseid saada enne sulgemist;

d) ettevõtjate kulud seoses töötajate taaskohanemisega, et aidata neil leida uusi töökohti väljaspool söetööstust, eelkõige koolituskulud;

e) tasuta söetarned töökoha kaotanud töötajatele ning töötajatele, kellel on õigus selliseid tarneid saada enne sulgemist või nende rahaline ekvivalent;

f) rakendussätetest, õigusnormidest ja maksualastest sätetest tulenevad söetööstusspetsiifilised jääkkulud;

g) tootmisüksuste sulgemisest tulenevad täiendavad allmaaohutusmeetmed;

h) kaevandamisega seonduv kahju, kui selle on tekitanud sulgemisele kuuluvad tootmisüksused;

i) endistes söekaevandustes keskkonna taastamisega seotud kulud, eelkõige:

- veevarustuse ja heitvee ärajuhtimise eest vastutavatele organitele tehtud maksete jääkkulud,

- muud veevarustuse ja heitvee ärajuhtimisega seotud jääkkulud;

j) jääkkulud, et katta endiste kaevurite ravikindlustuskulud;

k) kulud, mis on seotud kehtivate (kõige rohkem kuuekuuliste) lepingute katkestamise või muutmisega;

l) erakorraline sisemine kulum, kui see tuleneb tootmisüksuste sulgemisest.

Maa väärtuse suurenemine lahutatakse kategooriate g, h ja i abikõlblikest kuludest.

2. Mitme ettevõtja kantavad kulud ja kulude reservid

a) riikliku süsteemi väliste sotsiaalkindlustuskulusid katvate maksete suurenemine, mis on tingitud rahastajate arvu vähenemisest seoses tootmisüksuste sulgemisega;

b) tootmisüksuste sulgemisega kaasnevad kulutused, mis on seotud veevarustusega ja heitvee ärajuhtimisega;

c) veevarustuse ja heitvee ärajuhtimise eest vastutavatele organitele tehtavate maksete suurenemine, kui see tuleneb maksustatava söetootmise vähendamisest tootmisüksuste sulgemise tulemusel.